

musí po rozsudku, osobitným usnesením rozhodovať, či sú trovy trestného pokračovania vymáhateľné alebo nie a či sa na pr. — v politických prípadoch — majetok obžalovaného zhube alebo nie.

Z toho vidieť, že obstaranie a pripojenie výpisu z registra trestov a uvedeného vysvedčenia je potrebné už v prípravnom pokračovaní. Veď konečne sám § 83 Tr. p. hovorí, že predmetom stopovania je vypátranie a zistenie dát, ktorých treba, aby žalobca mohol rozhodnúť o otázke, či má podať obžalobu alebo nie. Obžaloba obsahuje aj návrh na trest hlavný i vedľajší — tedy, dajme tomu zhabanie majetku. Tedy keď verejný žalobca niekoho žaluje, už on musí v určitých prípadoch vedieť, či dotýčný má majetok alebo nie. On teda to vysvedčenie o majetkových pomeroch vo spisoch už musí mať. Z toho vyplýva, že obstaranie výpisu z registra trestov a vysvedčenia o majetkových a mravných (osobných) pomeroch páchatelových je stopovacím úkonom a majú sa zadovážiť už v prvom — prípravnom — štádiu trestného pokračovania. Najvýraznejšie sa táto potreba ukazuje pri trestných činoch kvalifikovaných podľa zachovalosti páchatelovej alebo jeho trestov (na pr. pri zločine krádeže podľa § 338 Tr. z.). Tu sú niekedy dokonca potrebné aj samé trestné spisy.

Tam, kde niet stopovania — iba výnimočne — pred okresnými súdmi, treba uvedené doklady zadovážiť hneď pri vypísaní termínu. Podľa zákona o trestnom súdnictve nad mládežou č. 48/1931 Sb. z. a n., a to podľa jeho § 38 majú byť v trestnom pokračovaní proti mladistvým včas a čo najdôkladnejšie zistené všetky osobné, rodinné i majetkové pomery mladistvého.

Z tohto všetkého uzatvára, že výpisy z registra trestov a vysvedčenia o mravných a majetkových pomeroch majú byť v trestnom pokračovaní zadovážané už v prípravnom období. Teda počas súdneho stopovania alebo vyšetrovania. Je to nielen možné ale aj praktické a potrebné. Lehota medzi započatím stopovania — vyšetrovania a podaním obžalobného spisu je väčšia ako lehota medzi vypísaním termínu na hlavné pojednávanie a hlavným pojednávaním samým a preto je pravdepodobnejšie, že skôr budú zadovážené, než keď sa majú zadovážovať — v pokračovaní na krajinských súdoch až pri určovaní termínu na hlavné pojednávanie.

Dr. Ferd. L e n d v a j.

Literatúra.

Maxmilián C h l a d n ý - H a n o š : **Láska k národu**. Vydala Matica slovenská 1941, strán 242, cena 33.— Ks.

Nacionalizmus patrí k ideám, ktoré autor slávneho diela »Psychologie des foules« (Psychologia más) Gustav le Bon klasifikuje ako základné ideje, ktoré spoluurčujú charakter

vývoja vôbec. A skutočne. Nacionalizmus je silou, ktorá už takmer dve storočia v inej a v inej forme s rozličným obsahom pôsobí nielen na politické formovanie mocenských síl, ale hlboko zasahuje zvlášť i do oblastí iných. Z nacionalizmu vlivom sociálnych problémov, ktoré zamestnávajú hlavy učencov už dlhší čas, stáva sa dnes svetový názor, ovšem len vo smysle politickom, ktorý subsumuje a zaberá do svojho akčného rádia i národné hospodárstvo i umenie a kultúru vôbec. Dnešní teoretici o štáte došli totiž k záveru, že národ to je složitý organizmus, a ako v organizme musia všetky údy pracovať čo v najväčšej harmonii, tak i život národa, ktorý sa rozlieva do rôznych riečišť, nemôže sa správne vyvíjať, keď v každej oblasti, v ktorej sa tento štátny život prebija k novým rozbehom, nepanuje harmónia, súlad. Doteraz to bolo totiž inak. V hospodárstve platily autonómne princípy, bol to svet sám pre seba, v politike sa postupovalo tiež samostatne a tak týmto rozbitím štátneho organizmu trpel sám národ. Dnes nacionalizmus preto najmä v autoritatívnych štátoch mobilizuje všetky sily národa za jedným cieľom — zaistiť národu čestnú duchovnú a hmotnú budúcnosť. Týmto nacionalizmus zasahuje a ovlivňuje skoro všetky oblasti ľudského ducha, hovoríme o ňom, že dosahuje vo svojom rozpätí kulminačný bod.

Autor v spomínanej štúdii tiež sa zaoberá s aktuálnymi problémami, ktoré donáša nacionalizmus so sebou. Jeho prvé, ako teologa zaujíma predovšetkým postoj katolicizmu k nacionalizmu; odtiaľto pramení apologetické zameranie celej práce. Autor metódou scholastickej filozofie na základe sv. Písma, cirkevných otcov a učiacej Cirkvi dokazuje, že kresťanský nacionalizmus sa neprotiví v ničom katolicizmu, ba práve opačne, má tenže božský pôvod ako katolícky svetový názor. No, autor neanalyzuje nacionalizmus len s hľadiska katolicizmu. Rozoberá ho i s hľadiska sociologického a filozofického a práve v týchto disciplínach sa mu podarilo dôjsť k novým pozitívnym poznatkom. Chladný sám viac ráz zdôrazňuje, že jeho »štúdia by mala rada česť byť považovaná za jednu z prvých«, kde bolo zdôraznené, že moderní autori sa vlastne shodujú v náhľade na podstatu národa a rozdiely sú tu len štylistické. Autor podáva túto definíciu národa: »Národ je ľudské spoločenstvo, ktoré na základe kultúrnej jednotnosti prejaví vôľu, aby ho pokladali výslovne za osobitný »národ«. Autor došiel k tejto definícii tak, že hľadal podstatu národnosti v dnešnom človeku, nekomplikoval si problém skúmaním obsahu pojmu národa s hľadiska historického. Širokým pojatím kultúry — prvku objektívneho v spojení s prvkom subjektívnym voluntaristickým, sa mu podarilo nájsť podstatu tohto menlivého pojmu.

Vo filozofickom pohľade na národ skúma autor poslanie a smysel národa, jeho existencie sub specie aeternitatis a sub specie temporis. Poslanie národa vidí v poslaní kultúrnom a nie politickom, čím sa líši od moderných teoretikov o poslaní národa najmä v autoritatívnych štátoch. Pomer jednotlivca k národu a význam národa pre jednotlivca chápe v smysle Spannovo univerzalizmu. Ďalej dotýka sa národnostného princípu, kde tiež zastáva smelé stanovisko, ktoré je nepopulárnym medzi etikmi a moralistami. O právach národa tvrdí, že národ má právo »povstať hoc so zbraňou v ruke a odtrhnúť sa vtedy, ak v doterajšom štáte je jeho národný život systematicky ničený, takže mu ako národnosti hrozí úplný zánik«.

Štúdia Chladného doniesla kladný prínos a problémy, ktoré si nastolili, riešila dobre.

JUC. Laco S c h m i d t.

Prehľad kníh.

Príspevok k vymedzeniu pojmu práva správneho. Napísal Dr. Gejza Riedler, odb. radca Min. hospodárstva v Bratislave. — Obsah: Úvod. — Kritická časť: Predmet náuky správnej a práva správneho. — Obsah normy podľa teórií tradičnej náuky. — Právo národnosocialistické. — Systematický pojem. — Učenie Merklovo. — **Konštruktívna časť:** Vzťah práva správneho k právu verejnému. — Východisko pri revízii pojmu správy. — Správa ako súbor poznatkov normatívnych. — Záver. — Soznam literatúry. — Nemecké resumé.

Po rozbere námietok proti vymedzeniu práva správneho tradičnou náukou a po rozbere pozitívnej definície Merklovej pokúša sa autor v tejto knihe o vlastnú konštrukciu práva správneho. — Strán 96, formát 8°, cena 30.— Ks. Vyšlo nákladom autora.

Slovenské štátne občianstvo. Sostavili Alexander Bartáky, hl. ak-tuár. tajomník na Min. vnútra a Imrich Lalka, komisár v. s. v. na Min. vnútra.

Kniha obsahuje okrem ústavného zákona č. 255/1939 Sl. z. o štátnom občianstve a ústav. zákona čís. 160/1941 Sl. z., ktorým sa tento zákon doplňuje, tiež výňatky z dôvodovej zprávy ústavne-právneho výboru, Ústav-ný zákon č. 325/1939 Sl. z. o inkorporácii územia z Poľskej republiky, smluvu medzi Slovenskou republikou a Nemeckou ríšou o úprave štátnej príslušnosti národných príslušníkov obidvoch štátov, č. 71/1941 Sl. z., dodat-kovú smluvu k tejto smluve, smluvu medzi Slovenskou republikou a Ma-darským kráľovstvom o vzájomnom usporiadaní jednotlivých štátoobčian-skych otázok zo dňa 5. II. 1941 a všetky vyhlášky, obežníky a výnosy ministerstva vnútra, obsahujúce smernice k prevádzaniu jednotlivých pred-pisov, vyhlášky ministra zahraničných vecí čís. 89/1941 a č. 90/1941, ako aj výnos Ministerstva financií č. 18.127/1940-V/14 zo dňa 30. VIII. 1940 o kol-koch a poplatkoch pri vystavení dokladov občanom, bývajúcim mimo štát-neho územia.

Autori, na základe svojich mnohoročných skúseností vysvetľujú tu prístupným spôsobom každý zákon, predpis a nariadenie v snahe, aby sa kniha stala dobrou pomôckou nielen pre odborníkov a úrady, ale i pre laikov. — Kniha vyšla nákladom autorov. Formát 8°, strán 159, cena broš-ex. 30.— Ks.